

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มวยไทยเป็นศิลปะการป้องกันตัว คนในสมัยโบราณจะฝึกมวยเพื่อที่จะป้องกันตัวเองจากภัยอันตรายที่จะเกิดจากธรรมชาติ และเกิดจากการกระทำของมนุษย์เอง เช่น สงครามในสมัยก่อนที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง เพื่อสิทธิในการครอบครองเป็นเจ้าของ เพื่อเสรีภาพ การต่อสู้จะต้องใช้กำลังทางกาย การต่อสู้ของมนุษย์มีวัตถุประสงค์ คือ ความอยู่รอดของชีวิตจากการต่อสู้ มนุษย์ก็ได้มีการค้นหาวิธีการต่อสู้เพื่อที่จะป้องกันตัวเอง จากการต่อสู้ด้วยมือเปล่าเพื่อให้ตนเองปลอดภัยจากสิ่งรอบข้าง โดยใช้อวัยวะของร่างกายเป็นอาวุธในการต่อสู้ เช่น มือและเท้า ต่อมาได้มีการคิดแปลงในการใช้อวัยวะของร่างกาย เช่น มือ เท้า เข่า ศอก และศีรษะ ในการต่อสู้ป้องกันตัวเองจากภัยที่จะเกิดขึ้นกับตัวเอง โดยมีการปิดป้องกันส่วนที่อ่อนแอของร่างกายเป็นอย่างดี

มวยไทย เป็นศิลปะการต่อสู้ของไทยในสมัยโบราณ ได้มีการอบรมสั่งสอนมาจนถึงปัจจุบัน ในสมัยก่อนการต่อสู้แบบมวยไทยมักจะฝึกสอนกันเฉพาะบรรดาเจ้านายชั้นสูง นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ และขุนนางฝ่ายทหารเท่านั้น ต่อมาได้แพร่หลายไปถึงสามัญชน ได้รับการถ่ายทอดวิธีการจากครูอาจารย์ ซึ่งเดิมเป็นทหารยอดขุนพล ถ่ายทอดวิชาให้กับศิษย์ ก่อนการชกจะต้องมีวิธีการไหว้ครูทุกครั้ง เนื่องจากสมัยก่อน ครูที่สอนมวยคือพระที่ออกจากการเป็นทหาร การชกของนักมวยจะต้องมีการรำมนต์คาถา ตามร่างกาย และมีเครื่องรางของขลัง เช่น ผ้าประเจียดรัดแขน และมงคลสวมศีรษะ เป็นต้น

การชกมวยในสมัยก่อน ชกในที่ลานกว้างและต่อมาสนามเอาเชือกมาถักเป็นบริเวณสนาม และนักมวยจะชกกันบนพื้นดิน จะใช้จอกหรือกะละมังพร้าวลอยน้ำเป็นมาตราในการกำหนดเวลา พอกลางน้ำครั้งหนึ่ง เรียกว่า หมดยกที่หนึ่ง ต่อสู้กันตามความรู้สึกในสมัยนั้นต้นตอดี แต่ถ้าชกในสมัยนี้ก็จะถูกคนโห่ การชกในสมัยนั้นนานมาก ในการชกในสมัยนั้นจะใช้เชือกพันมือชกกันให้รู้ฝ่ายแพ้ หรือชนะ ก็จะชกกันไปเรื่อยไปจนกว่าจะสิ้นแสงตะวัน

มวยไทยเป็นมวย ที่มีความคล่องแคล่วว่องไว ดังนั้นให้การแต่งกายของนักมวย เพื่อให้มีการเคลื่อนไหวได้สะดวก นักมวยจะใส่กางเกงขาสั้นยาวประมาณหัวเข่าและจะใส่ ผ้าขาวม้าบนกางเกงอีกชั้นหนึ่งนักมวยจะมีการสักยันต์ ลงวิชาคาถาอาคมก่อนการชกทุกครั้ง สายรัดข้อแขน และมงคลซึ่งมงคลนี้ จะต้องเป็นครูที่สอนมวยเท่านั้นที่จะถอดได้ จะทำการถอดมงคลหลังจากการไหว้ครู จึงจะทำการชกได้

การฝึกซ้อมของมวยในสมัยนั้นจะทำการฝึกซ้อมที่ลานกว้างบริเวณวัด ที่มีหญ้าขึ้นเล็กน้อย เมื่อนักมวยล้มจะไม่ได้รับบาดเจ็บมาก การฝึกกำลังขานั้น นักมวยจะเตะต้นกล้วย วิ่งขึ้นบนภูเขา ขึ้นต้นมะพร้าวเป็นต้น ส่วนการฝึกแขนจะมีการชกลูกมะนาว ต้นกล้วย และพื้นน้ำเพื่อที่จะฝึก สายตาและกำลังของแขน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์ทางคิเนแมติกส์รูปแบบการเคลื่อนไหวมุมของข้อต่อ สะโพก ข้อเข่า หัวไหล่ และ สอก ในท่าไม้ตายของมวยไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานักกีฬามวยไทย เขตภาคเหนือตอนบน รูปแบบท่าทางมวยไทย มีประวัติหลักฐานที่สอนมาจากครูมวยสืบทอดกันมา
2. การวิจัยแบบวิเคราะห์ท่าทางเชิงคิเนแมติกส์มุมของข้อต่อที่ใช้ในการเคลื่อนไหว การเก็บข้อมูลในการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ บันทึกภาพการเคลื่อนไหว ที่ไม่ใช่สถานการณ์สิ่งแวดล้อมจริงแต่อย่างไรก็ตามครูมวยสามารถแสดงท่าทางได้

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมการประกอบกิจกรรมประจำวันของผู้เข้ารับการทดลองการวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้ และท่าทางจะไม่ผิดเพี้ยนไปจากปกติ
2. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เฉพาะท่าทางที่เป็นท่าไม้ตาย ของมวยไทยภาคเหนือ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ไม้มวยไทย หมายถึง การใช้วัยะต่างๆ ของร่างกาย ประกอบกับการเคลื่อนไหวร่างกายที่ผสมกลมกลืนในการรุกและรับซึ่งก็คือการเข้ากระทำต่อคู่ต่อสู้ และการป้องกันตัว ซึ่งนับว่าเป็นศิลปะที่มีการประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในรูปแบบต่างๆ ในการชกมวย เป็นต้น

ไม้ตาย หมายถึง ท่ามวยที่จะสามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ หมดเดียว (หรือครั้งเดียว) เมื่อนักมวยฝ่ายตรงข้ามโดนไม้ตายนี้ มวยไทยมีท่าไม้ตายหลายท่าแต่การศึกษาครั้งนี้ เอามาศึกษา 4 ท่า คือ 1. ท่าหนุมานถวายนแหวน 2. ท่าเอราวัณเสยงา 3. ท่านาจมุดบาดาล 4. ท่าปีกษาแหวกกรัง

ท่าอย่างสมมาตร หมายถึง การยื่นแบบเท่าหน้าเท่าตาม ข้างที่ไม่ถนัดจะอยู่ด้านหน้า และเท่าที่ถนัดจะอยู่ด้านหลัง เท่าทั้งสองข้างจะห่างกันประมาณหนึ่งศอก เท้าหน้าจะยื่นเอียงกันประมาณหนึ่งคืบ น้ำหนักตัวจะอยู่บนเท้าหลัง ลำตัวจะเฉียงออกประมาณ 45 องศา แขนทั้งสองข้างจะอยู่ระดับกาง

ท่าเริ่มต้น (Starting Position) หมายถึง ท่าที่ยืนพื้นฐานที่ร่างกายของมนุษย์อยู่ในแนวตั้งหรือแนวตั้งตลอดหัวจรดเท้า เท่าทั้งสองข้างจะชิดกัน หรือแยกออกจากกันเล็กน้อย (แบบทหารยืนตรง)

จุดศูนย์กลางถ่วง (The Center of Gravity) หมายถึง จุดที่เราสมมุติให้เป็นจุดศูนย์กลางของน้ำหนักของร่างกาย (หรือวัตถุ) ทุกส่วนของร่างกายต่างตึงน้ำหนักของวัตถุให้มีความสมดุลกันพอดี หรือเรียกว่า จุดรวมของน้ำหนักของร่างกาย (หรือวัตถุ)

ระนาบ (Plane) หมายถึง การตัดผ่ากลางลำตัว ออกเป็นสองซีกเท่าๆ กัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระนาบ คือ ระนาบหน้าหลัง ระนาบขนานขอบฟ้า ระนาบซ้าย ขวา

แกน (Axis) หมายถึง ส่วนกลางร่างกายในการเคลื่อนไหวมีความสัมพันธ์และมีความซับซ้อนกับระนาบพื้นฐาน จะแยกกันไม่ออก เพราะว่าจะมีแกนการเคลื่อนไหวของมันเองเป็นแกน การเคลื่อนไหวของร่างกาย

คาน (Lever) หมายถึง คานเป็นกลไกที่ทำให้ร่างกายเกิดการเคลื่อนไหว และเป็นเครื่องทุ่นแรงในชีวิตประจำวัน เช่น ค้อนตีตะปู ชะแลงสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นคาน ในร่างกายของคนเราจะมีคานมากมาย กระดูกทุกชิ้นจะมีสภาพเป็นคาน เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับหลักการเคลื่อนไหว และท่าทางการเคลื่อนไหวของท่าไม้ตายมวยไทยภาคเหนือ
2. ทำให้ทราบถึง มุมข้อต่อ การทำงานของกล้ามเนื้อในการชกท่าไม้ตาย ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าในทางคิเนแมติกส์ต่อไป